

Monumentnummer*: 511837

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 09 december 2002
Kadaster deel/nr 82686/36

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Loenersloot		Stichtse Vecht		Utrecht			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Rijksstraatweg	211			3634 AL	Loenersloot		
Rijksstraatweg	211 b	b		3634 AL	Loenersloot		
Rijksstraatweg	211 a	a		3634 AL	Loenersloot		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Loenen		G					280

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1

HOOFDHUIS van het complex historische buitenplaats Loenersloot. Het op een vrijwel vierkant kasteleiland gelegen en in oorsprong uit de late 13de- en de 14de eeuw daterende kasteel Loenersloot, verkreeg zijn huidige uiterlijk door ingrijpende verbouwingen in de periode 1772-1777 en omstreeks 1900. Het deels onderkelderde kasteel heeft een nagenoeg U-vormige plattegrond en bestaat uit een cilindervormige woontoren die omgeven wordt door een organisch gegroeide woonbebouwing; de toren dateert waarschijnlijk uit de tweede helft van de 13de eeuw en werd omstreeks de eerste helft van de 14de eeuw aan de oostzijde uitgebreid met een onderkelderde zaalbouw met zadeldak. In de tweede helft van de 14de eeuw werd haaks op deze vleugel een niet onderkelderde woonlaag geplaatst en waarschijnlijk verrees eveneens in deze tijd aan de zuidzijde van de toren een ondiepe, onderkelderde en twee bouwlagen hoge vleugel. In de 16de eeuw vonden enkele verbouwingen aan het kasteel plaats, evenals in 1630 en in de periode 1648-1653. Welke veranderingen toen aan het huis plaats hebben gevonden is niet precies bekend. In 1766 kocht Hendrik Willem van Hoorn Loenersloot. Hij vond het gebouw ouderwets en bereidde een grootscheepse modernisering voor; de weermuur werd gesloopt, evenals het poortgebouw op de voorburcht, tevens werd de gracht rondom de voorburcht voor een deel gedempt. In 1771 ging hij failliet en zal de verbouwing van het kasteel nog niet tot uitvoer zijn gekomen. De volgende eigenaar van Loenersloot was mr Andries

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Jan Strick van Linschoten (1736-1806), in 1765 gehuwd met Catharina Geertruida Coenen van 's-Gravesloot. Vijf jaar lang, van 1772 tot 1777 liet Strick zijn nieuw verworven bezit ingrijpend verbouwen. Loenersloot moest een gerieflijk buitenhuis worden en verkreeg in deze periode grotendeels zijn huidige uiterlijk. Het werk werd aangenomen door de Utrechtse timmermansbaas Hendrik van Doornenburg en de metselaarsbaas Albert Maag. De kruisvensters werden verplaatst en vervangen door schuifvensters, de oostvleugel behield, met uitzondering van het vervangen van de topgevels door dakschilden, haar oude vorm. Het ingangsportaal werd gesloopt en vervangen door een nieuw voorhuis, dat aan de zijde van de binnenplaats werd voorzien van een frontgevel. Ingrijpend was ook de verandering van de aansluitende noordvleugel: de vleugel werd van een verdieping voorzien terwijl de gehele gevel aan de binnenplaats werd gesloopt en werd vervangen door een muur met een enigszins afwijkend verloop. Mogelijk heeft Van Hoorn dit nog uitgevoerd. Ook andere delen van het huis ondergingen ingrijpende veranderingen. Aan de zijde van de binnenplaats werd een nieuwe vestibule gebouwd. De keuken die zich tot die tijd in de zuidvleugel bevond werd verplaatst naar een aanbouw tegen de toren, zodat deze nabij de eetkamer in de oostvleugel kwam te liggen. Omstreeks 1900 wilde een nazaat van Strick van Linschoten, Paulus Hubert Andries Martini Buys (1835-1915) die zich omstreeks 1900 intensief met de geschiedenis van het kasteel heeft bezig gehouden, het exterieur een meer 'middeleeuws' uiterlijk geven. Het kasteel werd ontleisterd, de gevels werden aan de bovenzijde voorzien van boogfriezen en de noordkant van de oostgevel werd voorzien van een trapgevel. De schuifvensters werden weer vervangen door de huidige houten kruiskozijnen en de toren werd voorzien van kantelen. De gevels van het kasteel zijn voorzien van een niet regelmatige venster- en deurindeling met ondermeer houten kruiskozijnen en meerruits schuifvensters onder licht getoogde strekken. De hoofdingang bevindt zich in de westgevel en bestaat uit een, boven een natuurstenen trap, buitenpands gelegen tochtportaal waarboven zich een groot en licht getoogd meerruits bovenlicht bevindt, aan weerszijden voorzien van een dichtgezet venster waarin een kleiner getoogd venster met roedenverdeling met luik, op de verdieping bevinden zich drie vensters, waarvan de middelste een getoogd kruisvenster is en de buitenste vensters zijn dichtgezet, waarna er kleinere vensters in werden geplaatst. Interieur; Het thans nog bewaard gebleven interieur dateert vrijwel geheel uit de periode 1772-1777. Zo werden ondermeer de schoorsteenmantels van eetkamer en een kamer op de verdieping gemaakt door de steenhouwer Hendrik Ogert. De Italiaanse stucadoor Francesco Peretti werd het stucwerk op de schoorstenen opgedragen. Hij maakte ook de stucplafonds in de zaal, de tussenkamer, de gang en in de traphal. Het snijwerk van de schoorsteen in de eetkamer en de snijstukken boven de deuren werden uitgevoerd door de Utrechtse beeldhouwer Arnoldus Koopman. Ook het nog bestaande interieur van de zaal en de eetkamer in de oostvleugel dateert uit de jaren 1772-1777 en is van de hand van de timmerman Hendrik van Doornenburg en Arnoldus Koopman. De bijzonder fraaie beschilderde behangsels werden geleverd door C. van Breezijn. De keuken heeft eveneens nog de inrichting uit 1773. Deze bestaat ondermeer uit een grote schouw, een aanrecht, een servieskast en een turfkist. De wanden zijn betegeld met witte tegels.

Waardering

HOOFDHUIS (Kasteel Loenersloot) behorende tot de historische buitenplaats Loenersloot is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving;
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur en het interieur;
- vanwege de nagenoeg oorspronkelijke plattegrond en indeling van de binnenruimten, waardoor het gebouw als zodanig een karakteristiek en zeldzaam voorbeeld is van een in oorsprong uit de late 13de- en de 14de eeuw daterende kasteel, dat zijn huidige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

karakter door verbouwingen in de periode 1772-1777 en omstreeks 1900 kreeg;

- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats;

- vanwege de kenmerkende ligging binnen de laat-18de-eeuwse parkaanleg in (vroege) landschapsstijl, gecreëerd binnen een formele 17de-eeuwse structuur.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel